

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN,
DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT
DE VLAAMSE MINISTER VAN WONEN, ENERGIE EN KLIMAAT, TOERISME EN JEUGD
DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLAND, STEDEN- EN PLATTELANDSBELEID, SAMENLEVEN,
INTEGRATIE EN INBURGERING, BESTUURSZAKEN, SOCIALE ECONOMIE EN ZEEVISSERIJ
DE VLAAMSE MINISTER VAN BEGROTING EN FINANCIËN, VLAAMSE RAND, ONROEREND ERFGOED EN
DIERENWELZIJN
DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK
DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSEN
DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW
DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, HAVENS EN SPORT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet tot wijziging van verschillende
regelingen, wat betreft de actualisering van de Vlaamse strafbepalingen in
het kader van het strafwetboek van 8 april 2024
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

Op 29 februari 2024 werden de nieuwe boeken I en II van het nieuwe Strafwetboek op federaal niveau aangenomen. Het nieuwe Strafwetboek gebruikt een nieuwe nummering en vervangt de klassieke strafforken door strafniveaus. Daardoor moeten verwijzingen naar het Strafwetboek in alle Vlaamse regelgeving worden aangepast. Verwijzingen naar oude strafbepalingen worden aangepast aan de nieuwe nummering en bestaande strafforken worden omgezet naar de nieuwe strafniveaus. Van deze gelegenheid wordt ook gebruik gemaakt om de strafbepalingen uit het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht af te stemmen op het federaal Sociaal Strafwetboek en om enkele punctuele wijzigingen aan het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving en het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang door te voeren.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD

Dit ontwerp van decreet situeert zich binnen:

- Het beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie:
 - o Beleidsveld gelijke kansen en integratie en inburgering
 - o Beleidsveld digitalisering
 - o Beleidsveld justitie en handhaving

- Het beleidsdomein Onderwijs en Vorming
 - o Beleidsveld kleuter- en leerplichtonderwijs
 - o Beleidsveld hoger onderwijs
- Het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
 - o Beleidsveld zorg
 - o Beleidsveld opgroeien
 - o Beleidsveld personen met een beperking
 - o Beleidsveld zorginfrastructuur
- Het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media
 - o Beleidsveld cultuur
- Het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare werken
 - o Beleidsveld gemeenschappelijk vervoer
 - o Beleidsveld algemeen mobiliteitsbeleid
 - o Beleidsveld watergebonden mobiliteit en transport
- Het beleidsdomein Omgeving
 - o Beleidsveld onroerend erfgoed
 - o Beleidsveld omgeving en natuur
 - o Beleidsveld wonen
- Het beleidsdomein Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie
 - o Beleidsveld economie
 - o Beleidsveld werk
 - o Beleidsveld sociale economie

Het ontwerp geeft gevolg aan de mededeling aan de Vlaamse Regering van 6 februari 2026 betreffende de harmonisering van de Vlaamse regelgeving en het nieuwe Strafwetboek:

- “Voor Vlaamse regelgeving die het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving nog niet van toepassing heeft gesteld, en waarvoor een implementatie vooralsnog niet wordt overwogen, zal het Agentschap Justitie en Handhaving het initiatief nemen om de decretale wijzigingen, zoals aangeleverd door de betrokken administraties, te bundelen in één voorontwerp van verzameldecreet.”

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taaladvies nr 2026-265 van 3 augustus 2026.

De Inspectie van Financiën verleende op 27 juli 2026 een gunstig advies. Het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, is niet vereist.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

A.1. Situering

Op 29 februari 2024 werden de nieuwe boeken I en II van het Strafwetboek (hierna ‘het nieuwe Strafwetboek’ of ‘nSw.’) op federaal niveau aangenomen met een nieuwe nummering en wijziging in de strafmaten. Voortaan wordt er gewerkt met strafniveaus (art. 36 en 38 van het nieuwe Strafwetboek) in plaats van afzonderlijke strafforken per misdrijf. Dit geldt niet alleen in boek II van het nieuwe Strafwetboek, maar ook voor de misdrijven opgenomen in bijzondere strafwetgeving.

De Vlaamse decreetgever is op basis van artikel 11 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen (hierna: BWHI) bevoegd om eigen strafbaarstellingen in te voeren. De Vlaamse regelgeving bevat daardoor een hele reeks eigen Vlaamse strafbaarstellingen. Omwille van de rechtszekerheid en leesbaarheid van de tekst is het beter om deze strafbaarstellingen om te zetten in een strafniveau conform het nieuwe Strafwetboek dan te blijven werken met artikel 78 van het Strafwetboek (dat een eigen omzettingsregeling bevat). Bijkomend wordt een betere toepassing van de algemene principes uit het nieuwe Strafwetboek verzekerd. Daarnaast bevat de Vlaamse regelgeving ook verwijzingen naar artikelen van het oude Strafwetboek. Deze worden eveneens beter vervangen door de relevante bepalingen uit het nieuwe Strafwetboek, opnieuw omwille van de rechtszekerheid en om ervoor te zorgen dat er, gelet op de hernummering in het nieuwe Strafwetboek, met zekerheid naar de juiste nieuwe artikelnummers verwezen wordt. Afwijkingen op de bepalingen van het nieuwe Strafwetboek worden tot een minimum beperkt. Enkel wanneer er hier belangrijke (bv. beleidsmatige) redenen voor bestaan, wordt in een afwijking voorzien.

Hiermee wordt, na het decreet van 3 juli 2026 tot wijziging van verschillende decreten die behoren tot de beleidsvelden justitie en handhaving, bestuursrechtspraak, en binnenlands bestuur en stedenbeleid, wat betreft de harmonisatie met het nieuwe Strafwetboek, verder gevolg gegeven aan de mededeling aan de Vlaamse Regering van 6 februari 2026 betreffende de harmonisering van de Vlaamse regelgeving en het nieuwe Strafwetboek.

A.2. Inhoud

De volgende wetten en decreten worden geactualiseerd:

- de wet van 12 juli 1956 tot vaststelling van het statuut der autosnelwegen;
- de wet van 18 februari 1969 betreffende de maatregelen ter uitvoering van de internationale verdragen en akten inzake vervoer over zee, over de weg, de spoorweg of de waterweg;
- het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen;
- de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht;
- de wet van 15 juli 1983 houdende oprichting van een nationale dienst voor leerlingenvervoer;
- de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen;
- de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen;
- de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten;
- het decreet van 19 april 1995 betreffende de organisatie en de werking van de loodsdienst van het Vlaamse Gewest en betreffende de brevetten van havenloods, bootman en diepzeelloods;
- het decreet van 16 april 1996 betreffende de waterkeringen;
- het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997;
- het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens;
- de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers;
- het decreet van 20 april 2001 betreffende de organisatie van het personenvervoer over de weg;
- de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen;
- het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van het varend erfgoed;
- het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt;

- het decreet van 13 december 2002 houdende de oprichting van de naamloze vennootschap van publiek recht Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel(BAM);
- het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang;
- het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid;
- het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid;
- het decreet van 30 april houdende sociaalrechtelijk toezicht;
- het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
- het decreet van 16 juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen en de organisatie van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum;
- het Mestdecreet van 22 december 2006;
- het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid;
- het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening;
- het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer;
- het decreet van 20 maart 2009 houdende de toegankelijkheid van publieke plaatsen voor personen met een assistentiehond;
- het decreet van 20 maart 2009 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;
- het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs;
- het decreet van 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling;
- de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010;
- het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen;
- het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator;
- het decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling;
- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013;
- de wet van 15 juli 2013 betreffende het goederenvervoer over de weg en houdende uitvoering van de Verordening (EG) nr. 1071/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerondernemer uit te oefenen en tot intrekking van richtlijn 96/26/EG van de Raad en houdende uitvoering van de Verordening (EG) nr. 1072/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg;
- de wet van 15 juli 2013 betreffende het reizigersvervoer over de weg en houdende uitvoering van de Verordening (EG) nr. 1071/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerondernemer uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad en houdende uitvoering van de Verordening (EG) nr. 1073/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de internationale markt voor touringcar- en autobusdiensten en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 561/2006;
- de Codex Hoger Onderwijs;
- het decreet van 25 april 2014 betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg;

- het decreet Binnenlandse Adoptie van 3 juli 2015;
- het decreet van 23 december 2016 houdende de totstandbrenging van De Werkvennootschap nv van publiek recht;
- het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid;
- het decreet van 9 maart 2018 houdende het terugkommoment in het kader van de rijopleiding categorie B;
- het Groeipakketdecreet van 2018;
- het decreet van 18 mei 2018 betreffende het niet-dringend liggend ziekenvervoer;
- het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming;
- het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019;
- het decreet van 29 maart 2019 betreffende het individueel bezoldigd personenvervoer;
- het decreet van 3 mei 2019 houdende de havenkapiteinsdienst;
- de Vlaamse Codex Wonen van 2021;
- het decreet van 15 oktober 2021 over de uitoefening van zelfstandige beroepsactiviteiten door buitenlandse onderdanen;
- het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling;
- het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut;
- het decreet van 22 december 2022 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap;
- het decreet van 23 december 2022 over de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding;
- het decreet van 19 december 2025 tot wijziging van de regelgeving over het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;
- het decreet van 19 juni 2026 over het stelsel van het loopbaankrediet.

Het merendeel van de wijzigingen betreft een loutere vervanging van verwijzingen naar artikelen uit het oude Strafwetboek door verwijzingen naar het nieuwe Strafwetboek of de inpassing van de strafbaarstellingen in de strafborken in de nieuwe strafniveaus. De omzetting naar de bepalingen van het nieuwe Strafwetboek wordt uitgevoerd met behulp van de concordantietabel als bijlage bij het nieuwe Strafwetboek. Bij de omzetting van oude strafborken naar nieuwe strafniveaus wordt gekozen voor het strafniveau dat het meeste aanleunt bij de oude strafbork. Om de bedoeling van de Vlaamse decreetgever te bewaren en maximale continuïteit te garanderen, wordt er indien nodig afgeweken van het maximum van de geldboeten, zodat deze overeenstemt met het maximum onder de huidige regelgeving, rekening houdend met de opdecimen. Af en toe wordt voor een lager of hoger strafniveau gekozen dan wat er bekomen zou zijn op basis van de omrekeningswijze uit artikel 78 nSw., dit wanneer een strafverlichting of -verzwaring gepast is. Tot slot wordt er naar de logica van het nieuwe Strafwetboek het moreel bestanddeel waar nodig gespecificeerd door het woord opzettelijk toe te voegen aan de omschrijving van de strafbare gedraging of een omschrijving zoals wetens en willens aan te passen.

Voor wat betreft het beleidsdomein Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie worden de strafrechtelijke inbreukbepalingen uit de materiewetten en de bepalingen inzake administratieve geldboeten uit het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht (hierna: DST) samengevoegd in het DST, waarbij er naar het toepasselijke sanctieniveau verwezen wordt. Inhoudelijk wordt er niets gewijzigd aan de inbreukbepalingen noch aan de sancties.

In afwijking van de acht sanctieniveaus die worden voorzien in het nieuw Strafwetboek, wordt de huidige straffenschaal van het DST niet gewijzigd. Het systeem van 5 sanctieniveaus blijft behouden, waarbij niveau 1 de niet-strafrechtelijk sanctioneerbare inbreuken betreft (tot op heden bepaald in hoofdstuk III, afdeling 2 van het DST ('Andere administratieve geldboeten')). Het betreft immers een coherent systeem dat specifiek is aangepast aan de vervolging en bestraffing van sociaalrechtelijke inbreuken, waarin strafrechtelijke en administratieve geldboeten een belangrijke rol spelen. Het wijzigen van dit systeem zou een aanzienlijke impact hebben op de huidige werking en vervolging. Het systeem is bovendien geënt op dat van het Sociaal Strafwetboek, dat eveneens blijvend voorziet in een afwijking van de straffenschaal met 8 sanctieniveaus in het nieuw Strafwetboek. Door eveneens af te wijken en te blijven enten op het Sociaal Strafwetboek blijft de nodige afstemming met het federale niveau behouden, hetgeen ook een uitdrukkelijke vraag betreft van het openbaar ministerie en de federale overheid.

De wijzigingen aan het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang hebben tot doel de verwijzingen in de bestaande teksten verder te actualiseren naar aanleiding van het decreet van 5 juni 2026 tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de tweede algemene implementatie van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023. Er worden geen inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd.

De verschillende wijzigingen die aan het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 worden aangebracht, zijn hoofdzakelijk van technische aard. Hiervoor kan verwezen worden naar de artikelsgewijze bespreking.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de toelichting bij de artikelen wordt er verwezen naar de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact. Het gaat om materiële aanpassingen in functie van het nieuwe Strafwetboek en andere punctuele wijzigingen die nauwelijks inhoudelijke wijzigingen inhouden.

De Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies op 27 juli 2026.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van decreet heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Er wordt advies gevraagd aan:

- de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad);
- de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA);
- de Raad voor het behoud van het roerend cultureel erfgoed;
- de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen (SERV);
- de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC);
- de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij (SALV);
- de Vlaamse adviesraad voor en door personen met een handicap (NOOZO);
- de Vlaamse onderwijsraad (Vlor);
- de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Vlaamse Raad WVG).

Indien de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk oordeelt dat deze adviezen geen aanleiding geven tot wijzigingen kan onmiddellijk het advies van de Raad van State ingewonnen worden binnen een termijn van dertig dagen. In het andere geval wordt de beslissing opnieuw voorgelegd aan de Vlaamse Regering voor een nieuwe principiële goedkeuring.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten, wat betreft de actualisering van de Vlaamse strafbepalingen in het kader van het strafwetboek van 8 april 2024 en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk:
 - a. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, de Mobiliteitsraad van Vlaanderen, de Raad voor het behoud van het roerend cultureel erfgoed, de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen, de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij, de Vlaamse adviesraad voor en door personen met een handicap, de Vlaamse onderwijsraad en de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen;
 - b. te machtigen te beoordelen of voornoemde adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;
 - c. te gelasten over het voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie en
Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en
Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en
Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER